

Redagavo: Ramunė Lūžaitė (1998.11.16)

Įstatymas paskelbtas: Žin., 1991, Nr. 29-787

Neoficialus įstatymo tekstas

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba-Atkūriamasis Seimas, Įstatymas Nr. I-2119, 91.12.18, Žin., 1991, Nr. 36-986

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas Nr. I-196, priimtas 93.07.01, Žin., 1993, Nr. 28-638

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas Nr. VIII-399, 97.07.03, Žin., 1997, Nr. 67-1675 (97.07.16)
LIETUVOS RESPUBLIKOS ORDINŲ, MEDALIŲ IR KITŲ PASIŽYMĖJIMO ŽENKLŲ ĮSTATYMO 133 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas Nr. VIII-917, 98.11.05, Žin., 1998, Nr. 99-2739 (98.11.13)
LIETUVOS RESPUBLIKOS ORDINŲ, MEDALIŲ IR KITŲ PASIŽYMĖJIMO ŽENKLŲ ĮSTATYMO 91 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

*** Pabaiga ***

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ORDINŲ, MEDALIŲ IR KITŲ PASIŽYMĖJIMO ŽENKLŲ
ĮSTATYMAS**

Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, atkurdamą visus Lietuvos valstybės apdovanojimus, priima šį įstatymą, kuris yra Lietuvos valstybės ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo, galiojusio Lietuvos Respublikoje nuo 1930 metų rugsėjo 1 dienos, nauja redakcija.

I. Lietuvos valstybės ordinais, medaliai ir kiti pasižymėjimo
ženklai. Ordinų kavalieriai ir kancleris

1 straipsnis. Lietuvos valstybės ordinais, medaliai ir kiti pasižymėjimo ženklai skiriami taikos ir karo metu nusipelnusiems asmenims pagerbti bei Lietuvos piliečiams skatinti atsidėjus dirbti Lietuvos valstybės ir visuomenės gerovei.

2 straipsnis. Lietuvos valstybės ordinais:

- 1) Vytauto Didžiojo ordinas,
- 2) Vyčio Kryžiaus ordinas,
- 3) Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinas.

3 straipsnis. Lietuvos valstybės medaliai ir kiti pasižymėjimo ženklai:

- 1) Vyčio Kryžius,
- 2) Vyčio Kryžiaus ordino vėliava,
- 3) Vytauto Didžiojo ordino medalis,
- 4) Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino medalis,
- 5) Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medalis,
- 6) Lietuvos nepriklausomybės medalis,
- 7) Žūvančiųjų gelbėjimo kryžius (buvęs Žūstančių gelbėjimo kryžius),

- 8) Šaulių žvaigždė,
- 9) Šaulių žvaigždės medalis.
- 10) Sausio 13-osios atminimo medalis.
- 11) Dariaus ir Girėno medalis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-2119; 1991.12.18; Žin., 1991, Nr.36-986;
Nr. I-196; 1993.07.01; Žin., 1993, Nr.28-638;

4 straipsnis. Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų vyresniškumo eilė:

- 1) Vytauto Didžiojo ordinas su aukso grandine,
- 2) Vyčio Kryžiaus 1-ojo laipsnio ordinas,
- 3) Vytauto Didžiojo 1-ojo laipsnio ordinas,
- 4) Vyčio Kryžiaus 2-ojo laipsnio ordinas,
- 5) Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 1-ojo laipsnio ordinas,
- 6) Vytauto Didžiojo 2-ojo laipsnio ordinas,
- 7) Vyčio Kryžiaus 3-ojo laipsnio ordinas,
- 8) Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 2-ojo laipsnio ordinas,
- 9) Vyčio Kryžiaus 4-ojo laipsnio ordinas,
- 10) Vytauto Didžiojo 3-ojo laipsnio ordinas,
- 11) Vyčio Kryžiaus 5-ojo laipsnio ordinas,
- 12) Vyčio Kryžius 1-ojo laipsnio,
- 13) Vyčio Kryžius 2-ojo laipsnio,
- 14) Vyčio Kryžius 3-ojo laipsnio,
- 15) Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 3-ojo laipsnio ordinas,
- 16) Vytauto Didžiojo 4-ojo laipsnio ordinas,
- 17) Vytauto Didžiojo 5-ojo laipsnio ordinas,
- 18) Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 4-ojo laipsnio ordinas,
- 19) Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino 5-ojo laipsnio ordinas,
- 20) Žūvančiųjų gelbėjimo kryžius,
- 21) Vytauto Didžiojo ordino 1-ojo laipsnio medalis,
- 22) Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino 1-ojo laipsnio medalis,
- 23) Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medalis,
- 24) Šaulių žvaigždė,
- 25) Lietuvos nepriklausomybės medalis,
- 26) Vytauto Didžiojo ordino 2-ojo laipsnio medalis,
- 27) Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino 2-ojo laipsnio medalis,
- 28) Vytauto Didžiojo ordino 3-ojo laipsnio medalis,
- 29) Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino 3-ojo laipsnio medalis,
- 30) Šaulių žvaigždės medalis.
- 31) Sausio 13-osios atminimo medalis.
- 32) Dariaus ir Girėno medalis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-2119; 1991.12.18; Žin., 1991, Nr.36-986
Nr. I-196; 1993.07.01; Žin., 1993, Nr.28-638

5 straipsnis. Esant reikalui, Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas turi teisę patikslinti Lietuvos valstybės ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų pavyzdžius. Patvirtinti pavyzdžiai laikomi ordinų kanclerio įstaigoje.

6 straipsnis. Asmenys, apdovanoti kuriuo nors Lietuvos valstybės ordinu, vadinasi to ordino kavalieriais.

7 straipsnis. Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkui - aukščiausiajam Lietuvos Respublikos pareigūnui - apdovanojimus suteikia Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, įteikia - vienas iš Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko pavaduotojų.

8 straipsnis. Lietuvos valstybės ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų vyriausiasis tvarkytojas yra Lietuvos Respublikos ordinų kancleris. Juo yra Respublikos Prezidento kanceliarijos vadovas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-196; 1993.07.01; Žin., 1993, Nr.28-638

9 straipsnis. Ordinų kancleris visus darbus, susijusius su ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų reikalais, atlieka per Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos aparatą. Vieną aparato tarnautoją ordinų kancleris skiria ordinų reikalų vedėju.

10 straipsnis. Ordinų kancleris pats arba per ordinų reikalų vedėją, jeigu atskiruose ordinų, medalių arba kitų pasižymėjimo ženklų statutuose kitaip nenustatyta, atlieka šiuos darbus:

- 1) tikrina, ar pristatymai apdovanoti atitinka įstatymo reikalavimus;
- 2) šaukia ordinų tarybas ir siūlo joms apsvarstyti pristatymus bei kitus klausimus;
- 3) tvarko apdovanotųjų sąrašus ir apdovanojimo bylas;
- 4) laiko tarybų protokolus ir Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo apdovanojimų aktus;
- 5) išduoda apdovanotiesiems diplomus ir liudijimus, išsiuntinėja garbės ženklus;
- 6) skelbia apdovanotųjų pavardes "Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos ir Vyriausybės žiniuose";
- 7) rūpinasi apdovanojimo ženklų gamyba;
- 8) rūpinasi, kad būtų tiksliai laikomasi šiame įstatyme bei kituose norminiuose aktuose nustatytos ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų nešiojimo tvarkos.

Ordinų kancleris turi savo antspaudą.

II. Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų tarybos

11 straipsnis. Yra Vytauto Didžiojo ordino, Vyčio Kryžiaus ordino, Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino ir Šaulių žvaigždės tarybos.

Taip pat yra Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių, Sausio 13-osios atminimo, Dariaus ir Girėno medalių ir Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiaus komisijos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-2119; 1991.12.18; Žin., 1991, Nr.36-986

Nr. I-196; 1993.07.01; Žin., 1993, Nr.28-638;

12 straipsnis. Tarybos reiškia savo nuomonę dėl pristatytų apdovanoti asmenų, taip pat kitais svarstytais reikalais.

13 straipsnis. Tarybos nuomonė Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo nevaržo.

14 straipsnis. Tarybos gali rengti iškilmingas ordinų šventes.

15 straipsnis. Jeigu tarybos posėdyje dalyvauja Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas, tai jis tam posėdžiui ir pirmininkauja, bet nebalsuoja.

16 straipsnis. Tarybos posėdžiai yra slapti.

Tarybos nariai, nusižengę slaptumo reikalavimams, iš tarybos pašalinami.

17 straipsnis. Tarybos nutarimai priimami balsų dauguma. Balsams pasidalijus lygiomis, laikoma, jog reikalas išspręstas neigiamai, jeigu atskiruose ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų statutuose nenustatyta kitaip.

Tarybos balsavimas gali būti slaptas.

18 straipsnis. Lietuvos Respublikos ordinų kavalieriai užsienio valstybių piliečiai tarybų nariais būti negali.

19 straipsnis. Tarybų sudėtį, sudarymo būdą ir jų skirtingumus nustato ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų statutai.

III. Apdovanojimo ordinais, medaliais ir kitais
pasižymėjimo ženklais bei jų atėmimo tvarka

20 straipsnis. Lietuvos valstybės ordinais, medaliais ir kitais pasižymėjimo ženklais apdovanoja Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas. Apdovanoti medaliais arba kitais pasižymėjimo ženklais atskiruose statutuose nustatyta tvarka gali būti pavesta ir kitiems valstybės organams bei pareigūnams.

21 straipsnis. Teisę pristatyti Lietuvos Respublikos piliečius apdovanoti ordinais, medaliais ir kitais pasižymėjimo ženklais turi: Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas, Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas, Vyriausybės nariai, valstybės kontrolierius, jei atskiruose ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų statutuose nenustatyta kitaip.

Užsienio valstybių piliečius apdovanoti ordinais, medaliais ir kitais pasižymėjimo ženklais pristato Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras.

Asmenų be pilietybės pristatymo apdovanoti tvarką nustato atskirų ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų statutai.

22 straipsnis. Numatomų apdovanoti asmenų pristatymai ordinų kancleriui nusiunčiami ne vėliau kaip prieš mėnesį ligi apdovanojimo dienos su kiekvieno pristatomojo trumpa biografija, jo nuopelnų aprašymu, pažyma apie turimus garbės ženklus ir nurodymu, kuriuo garbės ženklu apdovanoti jis pristatomas.

23 straipsnis. Pristatymai apdovanoti ordinais arba kitais pasižymėjimo ženklais svarstomi atitinkamoje taryboje arba komisijoje.

Kai kuriais atvejais Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas gali apdovanoti ir tarybai nesvarsčius.

24 straipsnis. Nustatant ordino laipsnį, žiūrima apdovanojamojo nuopelnų svarbumo, tarnybos rango arba jo visuomeninės padėties.

Vyriausybė nustato, kurie valstybės tarnautojai kurio laipsnio ordinais gali būti pristatomi apdovanoti, jeigu to nėra nustatyta ordinų statutuose.

Šitas Vyriausybės nustatymas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo nevaržo.

25 straipsnis. Apdovanoti kuriuo nors Lietuvos valstybės ordinu asmenys gali būti apdovanojami kitu ordinu arba tuo pačiu aukštesnio laipsnio ordinu ne anksčiau kaip po trejų metų nuo paskutinio apdovanojimo dienos, išskyrus apdovanojimus Vyčio Kryžiaus ordinu.

26 straipsnis. Asmenys, kurie teismo sprendimu buvo nušalinti nuo pareigų arba bausti laisvės atėmimo bausme, negali būti pristatyti apdovanojimui ordinais, medaliais ir kitais pasižymėjimo ženklais penkerius metus po nušalinimo nuo pareigų arba po bausmės atlikimo ar atleidimo nuo jos.

Nuteistieji lygtinai, nepasibaigus jų bandomajam laikui, negali būti pristatyti apdovanojimui ordinais, medaliais ir kitais pasižymėjimo ženklais.

Šitos taisyklės netaikomos apdovanojimams Vyčio Kryžiaus ordinu, Vyčio Kryžiumi, Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi, Sausio 13- osios atminimo medaliu bei Dariaus ir Girėno medaliu.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. I-2119; 1991.12.18; Žin., 1991, Nr.36-986

Nr. I-196; 1993.07.01; Žin., 1993, Nr.28-638

27 straipsnis. Apdovanotieji gauna garbės ženklus ir apdovanojimo dokumentus. Apdovanojimo dokumentai yra šie:

1) Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko pasirašytas ordino diplomas;

2) ordinų kanclerio pasirašytas medalio arba kito pasižymėjimo ženklo liudijimas, jeigu statutuose nenustatyta kitaip.

Ant ordino diplomo dedamas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos antspaudas.

Ant medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų liudijimo dedamas ordinų kanclerio antspaudas, jeigu atskiruose statutuose nenustatyta kitaip.

28 straipsnis. Garbės ženklai ir apdovanojimo dokumentai apdovanotiesiems įteikiami iškilmingai, dalyvaujant valdžios ar visuomenės atstovams.

29 straipsnis. Jeigu apdovanotas ordinu, medaliu arba kitu pasižymėjimo ženklu asmuo miršta negavęs garbės ženklo ir apdovanojimo dokumentų, ženklas ir apdovanojimo dokumentai gali būti įteikti artimiausiems giminėms.

30 straipsnis. Pametus ar dingus apdovanojimo dokumentams, gali būti išduoti jų dublikatai.

31 straipsnis. Apdovanotųjų pavardės skelbiamos "Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos ir Vyriausybės žiniose".

32 straipsnis. Jeigu ordinų kavalierius arba medaliais ir kitais pasižymėjimo ženklais apdovanotas asmenis teismas nubaudžia bausme, susijusia su pasižymėjimo ženklų netekimu, jie nustoja ir pirmenybių, kurias teikia ordinai, medaliai arba kiti pasižymėjimo ženklai, ir išbraukiami iš apdovanotųjų sąrašo.

Apie šiuos asmenis teismas praneša ordinų kancleriui.

33 straipsnis. Jeigu Vytauto Didžiojo ir Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinų kavalierių veika, ordino tarybos nuomone, yra nesuderinama su ordino kavalieriaus garbe, ordino tarybai pristačius, Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo nutarimu jie iš ordino kavalierių sąrašo gali būti laikinai arba visiškai išbraukti. Tokie asmenys netenka ordinų teikiamų pirmenybių.

34 straipsnis. Asmenys išbraukti iš ordino kavalierių arba medaliais ir kitais pasižymėjimo ženklais apdovanotųjų sąrašo, apdovanojimo dokumentus ir gautus garbės ženklus turi grąžinti ordinų kancleriui.

IV. Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų nešiojimo tvarka

35 straipsnis. Lietuvos ordinai, medaliai ir kiti pasižymėjimo ženklai nešiojami laikantis jų vyresniškumo tvarkos, nustatytos šio įstatymo 4 straipsnyje.

36 straipsnis. Vietoj ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų galima nešioti vieną iš šių apdovanojimų simbolių: juostelę, miniatiūrą, rozetę.

Vienu metu galima nešioti vienos rūšies simbolius.

Juosteles, rozetes ir miniatiūras galima nešioti kiekvieno turimo aukščiausio laipsnio ordino arba kito garbės ženklo po vieną.

37 straipsnis. Juostelės daromos iš atitinkamo ordino, medalio arba kito pasižymėjimo ženklo kaspino. Jos yra 32 mm ilgio ir 10 mm pločio.

Ordinų laipsniai juostelėse žymimi taip:

1) Vytauto Didžiojo ir Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinų:

5-ojo laipsnio - vien kaspinėliu,

4-ojo laipsnio - kaspinėliu su rozetėle iš ordino kaspino,

3-ojo laipsnio - kaspinėliu su rozetėle iš ordino kaspino, uždėta ant sidabrinio galionėlio,

2-ojo laipsnio - kaspinėliu su rozete iš ordino kaspino, uždėta ant pusiau auksinio ir sidabrinio galionėlio,

1-ojo laipsnio - kaspinėliu su rozetėle iš ordino kaspino, uždėta ant auksinio galionėlio;

2) Vyčio Kryžiaus ordino:

5-ojo laipsnio - viena metaline ažuolo šakele,

4-ojo laipsnio - dviem metalinėmis ažuolo šakelėmis,

3-ojo laipsnio - viena metaline ažuolo šakele, uždėta ant sidabrinio galionėlio,

2-ojo laipsnio - viena metaline ažuolo šakele, uždėta ant pusiau sidabrinio ir auksinio galionėlio,

1-ojo laipsnio - viena metaline ažuolo šakele, uždėta ant auksinio galionėlio.

Vytauto Didžiojo, Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinų medalių ir Vyčio Kryžiaus laipsniai juostelėse pažymimi viena metaline medalia arba kryžiaus spalvos žvaigždukte.

Rozetės daromos iš atitinkamo ordino, medalia arba kito pasižymėjimo ženklo kaspino.

Ordinų rozetėse laipsniai žymimi taip:

1) Vytauto Didžiojo ir Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino:

5-ojo laipsnio - 3 mm pločio ir 20 mm ilgio ordino kaspinėliu,

4-ojo laipsnio - 8 mm skersmens rozete,

3-ojo laipsnio - 8 mm skersmens rozete ant sidabrinio galionėlio,

2-ojo laipsnio - 8 mm skersmens rozete ant pusiau sidabrinio ir auksinio galionėlio,

1-ojo laipsnio - 8 mm skersmens rozete ant auksinio galionėlio;

2) Vyčio Kryžiaus ordino:

5-ojo laipsnio - 22 mm skersmens rozete su viena metaline ažuolo šakele,

4-ojo laipsnio - 22 mm skersmens rozete su dviem metalinėmis ažuolo šakelėmis,

3-ojo laipsnio - 22 mm skersmens rozete su Vyčio Kryžiumi ant sidabrinio galionėlio,

2-ojo laipsnio - 22 mm skersmens rozete su Vyčio Kryžiumi ant pusiau sidabrinio ir auksinio galionėlio,

1-ojo laipsnio - 22 mm skersmens rozete su Vyčio Kryžiumi ant auksinio galionėlio.

Medalia arba kito pasižymėjimo ženklo rozetė yra maža kokardėlė; joje laipsniai nežymimi.

Miniatiūros - tokie pat, tik maži garbės ženklai.

38 straipsnis. Ordinais, medaliais ir kitais pasižymėjimo ženklais apdovanoti asmenys turi teisę juos arba jų simbolius nešioti kasdien, jeigu Lietuvos Respublikos įstatymai nenumato kitaip.

Apdovanojimų nešiojimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas.

Ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų nešioti neleidžiama:

1) įstatymo nustatyta tvarka, nors ir trumpam laikui suvaržius asmens laisvę;

2) kai apdovanojimo garbingumas ir orumas gali būti pažeminti.

V. Užsienio valstybių ordinų, medalių ir kitų garbės ženklų nešiojimo tvarka

39 straipsnis. Užsienio valstybių ordinai, medaliai ir kiti garbės ženklai ar jų simboliai nešiojami žemiau Lietuvos Respublikos ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų arba jų simbolių.

Užsienio valstybių apdovanojimų nešiojimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas, jeigu Lietuvos Respublikos įstatymuose nenumatyta kitaip.

VI. Apdovanotųjų teisės ir pirmenybės

40 straipsnis. Kiekvienas apdovanojimas ordinu, medaliu arba kitu pasižymėjimo ženklu įrašomas į apdovanotojo asmens tarnybos lapą, jei tas asmuo tarnauja valstybės tarnyboje.

41 straipsnis. Ordinų kavalieriai turi teisę naudoti ordino ženklus savo asmeniniuose antspauduose, vizitinėse kortelėse ir privačiuose blankuose.

42 straipsnis. Apdovanotųjų teises ir pirmenybes nustato šis ir kiti Lietuvos Respublikos įstatyminiai aktai.

ORDINŲ, MEDALIŲ IR KITŲ PASIŽYMĖJIMO ŽENKLŲ STATUTAI

VII. Vytauto Didžiojo ordino statutas

43 straipsnis. Vytauto Didžiojo ordinas skiriamas Lietuvos ir užsienio valstybių piliečiams pagerbti ir pažymėti už ypatingus nuopelnus Lietuvos valstybei, lietuvių tautos garbei ir žmonijos gerovei.

44 straipsnis. Vytauto Didžiojo ordinas yra su grandine ir be grandinės. Ordinas be grandinės yra penkių laipsnių.

Vytauto Didžiojo ordino garbės ženklai:

ordinas su grandine 1) auksinė grandinė, padaryta iš besikeičiančių didesnių grandžių, papuoštų Vyčio Kryžiaus motyvu, ir mažesnių grandžių, vaizduojančių stilizuotą raidę V; abu grandinės galus jungia centrinė grandis, kurios forma ir ornamentai paimti iš Vytauto Didžiojo anspaudų; ant šitos grandinės kabinamas 1-ojo laipsnio ordino ženklas;

2) auksinė devynių kampų su kristaliniais spinduliais 85 mm skersmens žvaigždė; žvaigždės viduryje apskritame raudonai emaliuotame dugne – sumažintas Vytauto Didžiojo ordino ženklas;

3) 1-ojo laipsnio ordino kaspinas;

1-ojo laipsnio ordinas 1) baltas emaliuotas auksiniais krašteliais 50 mm didumo kryžius. Priešakinėje kryžiaus pusėje, jo viduryje – skydo pavidalo ornamentas su didžiųjų Lietuvos kunigaikščių trilypė karūna; skydo viduryje raudoname dugne – sidabrinis į dešinę pusę jojantis Vytis, paimtas iš Vytauto Didžiojo laikais kaltų monetų. Kitoje kryžiaus pusėje – toks pat skydas su V raide viduryje; kryžiaus skersinio galuose metai "1430-1930". Kryžius su karališka karūna; karūna auksinė su trim brangiais akmenėliais;

2) kaspinas baltas muarinis, su dviem tamsiai geltonomis vertikaliomis juostelėmis kraštuose;

3) žvaigždė tokia pat, kaip ordino su grandine, tik sidabrinė ir tamsiai mėlynu dugnu viduryje;

2-ojo laipsnio ordinas 1) toks pat, kaip ir 1-ojo laipsnio ordino, kryžius;

2) tokia pat, kaip ir 1-ojo laipsnio ordino, žvaigždė, tik su juodu dugnu viduryje;

3-ojo laipsnio ordinas – toks pat, kaip ir 1-ojo laipsnio ordino, kryžius;

4-ojo laipsnio ordinas – toks pat, kaip ir 1-ojo laipsnio ordino, kryžius, tik 42,5 mm didumo. Kryžius nešiojamas ant ordino kaspino su rozete;

5-ojo laipsnio ordinas – toks pat, kaip ir 4-ojo laipsnio ordino, kryžius, nešiojamas ant tokio pat kaspino be rozetės.

45 straipsnis. Vytauto Didžiojo ordinas su aukso grandine yra aukščiausias Lietuvos ordinas.

46 straipsnis. Vytauto Didžiojo ordino šventė - Tautos šventė rugsėjo mėnesio 8 dieną.

Vytauto Didžiojo ordinu apdovanojama šito ordino šventės dieną.

Užsienio valstybių piliečiai, o ypatingais atvejais ir Lietuvos Respublikos piliečiai, gali būti apdovanojami ir kitu laiku.

47 straipsnis. Vytauto Didžiojo ordino tarybą sudaro pirmininkas ir 5 nariai. Juos skiria Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas trejiems metams iš Vytauto Didžiojo ordino kavalierių. Taryba iš savo narių išsirenka pirmininko pavaduotoją ir sekretorių.

Tarybos kvorumui sudaryti reikia pirmininko arba jo pavaduotojo ir ne mažiau kaip trijų narių.

48 straipsnis. Apdovanotieji Vytauto Didžiojo ordinu įrašomi į garbės knygą, laikomą Lietuvos Respublikos Aukščiausiojoje Taryboje.

VIII. Vytauto Didžiojo ordino medaliao statutas

49 straipsnis. Vytauto Didžiojo ordino medalis steigiamas didžiai nusipelnusiems Lietuvai bei žmonijos gerovei asmenims pagerbti ir pažymėti.

50 straipsnis. Vytauto Didžiojo ordino medalis yra trijų laipsnių: 1-ojo laipsnio - auksinis, 2-ojo - sidabrinis ir 3-ojo - žalvarinis.

Priešakinėje medalio pusėje yra stilizuotas Vytauto Didžiojo su karūna atvaizdas ir simbolizuojanti atgimusią Lietuvą moteris su laurų vainiku rankoje; apačioje - įrašas "Vytautas Didysis". Kitoje medalio pusėje per vidurį - ažuolo vainikas, kuriame arčiau kairiojo šono skydas su į dešinę pusę jojančiu Vyčiu; po vainiku metai "1430-1930".

Medalis nešiojamas ant Vytauto Didžiojo ordino kaspino.

Jei Vytauto Didžiojo ordino medaliu apdovanojamasis asmuo yra pasižymėjęs darbu, susijusiu su pavojum gyvybei, tai prie medalio kaspino pridedami kryžmai sudėti metaliniai medalio spalvos kardai.

51 straipsnis. Vytauto Didžiojo ordino medaliu gali būti apdovanojami ir užsienio valstybių piliečiai.

52 straipsnis. Vytauto Didžiojo ordino medaliu apdovanojama šito ordino šventės dieną.

Užsienio valstybių piliečiai, o ypatingais atvejais ir Lietuvos Respublikos piliečiai, gali būti apdovanojami ir kitu laiku.

53 straipsnis. Pristatant apdovanoti Vytauto Didžiojo ordino medaliu valstybės, savivaldybių ir visuomeninių įstaigų tarnautojus, laikomasi tokios tvarkos:

1) apdovanoti 1-ojo laipsnio medaliu pristatomi asmenys, kurie garbingai, sąžiningai ir ištikimai yra ištarnavę ne mažiau kaip 30 metų;

2) apdovanoti 2-ojo laipsnio medaliu pristatomi asmenys, kurie garbingai, sąžiningai ir ištikimai yra ištarnavę ne mažiau kaip 20 metų;

3) apdovanoti 3-ojo laipsnio medaliu pristatomi asmenys, kurie garbingai, sąžiningai ir ištikimai yra ištarnavę ne mažiau kaip 10 metų.

Už pasižymėjimus, susijusius su pavojumi gyvybei, o išimtiniais atsitikimais ir už kitokius ypatingus pasižymėjimus, tarnautojai gali būti apdovanoti Vytauto Didžiojo ordino medaliu nežiūrint ištarnauto laiko.

Netarnaujantys valstybės, savivaldybės arba visuomeninės įstaigos asmenys apdovanojami atsižvelgiant į nuopelnus.

54 straipsnis. Niekas negali būti apdovanotas Vytauto Didžiojo ordino aukštesnio laipsnio medaliu su kardais, jeigu neturi žemesnio laipsnio medalio su kardais.

55 straipsnis. Jeigu Vytauto Didžiojo ordino medaliu su kardais apdovanojami asmenys, jau turintys Vytauto Didžiojo ordino atitinkamo

laipsnio medalį be kardų, tai prie to medalio pridedami tik kardai; kardai prie turimų medalių pridedami palaipsniui, pradedant 3-uju laipsniu.

56 straipsnis. Netekti Vytauto Didžiojo ordino medalio galima tik teismo sprendimu.

IX. Vyčio Kryžiaus ordino statutas

57 straipsnis. Vyčio Kryžiaus ordinu apdovanojami asmenys, pasižymėję didvyrišku narsumu ir ištverme gindami Lietuvos Respublikos laisvę ir nepriklausomybę.

58 straipsnis. Vyčio Kryžiaus ordinas yra 5 laipsnių. Jo garbės ženklai:

1-ojo laipsnio ordinas šešių galų Vyčio Kryžius. Kryžiaus ilgis - 50 mm, plotis - 30 mm. Visi šeši kryžiaus galai po 10 mm ilgio ir pločio. Tarpas tarp dviejų lygiagrečių kryžiaus skersinių - taip pat 10 mm, tuo būdu kryžiaus išilginį sudaro 5 dydžiai po 10 mm, o du skersinius - 3 dydžiai taip pat po 10 mm. Kryžius sidabrinis, juodai iš abiejų pusių emaliuotas, su baltos emalės 1,5 mm pločio lygiais kraštais. Priešakinės kryžiaus pusės viduryje - baltas Vytis skaisčiai raudoname skyde. Skydas šešiakampis, pailgas; jo šonai yra tarp kryžiaus skersinių ir sutampa su kryžiaus išilginio kraštais, t.y. skydo plotis - 10 mm. Skydo viršūnė ir apačia aštriu kampu užėina ant kryžiaus aukšutinio ir žemutinio skersinių po 4 mm. Taigi skydo ilgis nuo apačios ligi viršūnės yra 18 mm. Skydo kraštai yra baltai emaliuoti 0,5 mm pločio. Po skydu kryžmai sudėti aukso spalvos kardai rankenomis žemyn. Kitoje kryžiaus pusėje įrašas "Už narsumą" ir Vyčio Kryžiaus ordino įsteigimo metai "1919";

2) ordino kaspinas skaisčiai raudonas, su keturiomis juodomis vertikaliomis juostelėmis;

3) sidabrinė, devynių kampų žvaigždė. Trys jos kampai kristaliniai ir ir šeši lygių spindulių. Žvaigždės skersmuo - 85 mm. Žvaigždės viduryje - 25 mm ilgio ir 15 mm pločio Vyčio Kryžiaus ordinas;

2-ojo laipsnio ordinas -

1) toks pat, kaip ir 1-ojo laipsnio ordino, kryžius;

2) tokia pat, kaip ir 1-ojo laipsnio ordino, žvaigždė;

3-ojo laipsnio ordinas toks pat, kaip ir 1-ojo laipsnio ordino, kryžius;

4-ojo laipsnio ordinas - toks pat, kaip ir 1-ojo laipsnio ordino, kryžius, tik mažesnis: ilgis - 42,5 mm, plotis - 25,5 mm. Kryžiaus baltos emalės kraštai yra 1,25 mm pločio. Skydo baltos emalės kraštai yra truputį siauresni kaip 0,5 mm. Skydo viršūnė ir apačia užėina ant kryžiaus skersinių po 3,5 mm, taigi nuo skydo viršūnės ligi apačios yra 15,5 mm. Kryžius nešiojamas ant ordino kaspino su dviem baltomis metalinėmis ažuolo šakelėmis;

5-ojo laipsnio ordinas - toks pat, kaip ir 4-ojo laipsnio ordino, kryžius, nešiojamas ant ordino kaspino su viena balta metaline ažuolo šakele.

59 straipsnis. Vyčio Kryžiaus ordinas turi Vyčio Kryžių ir Vyčio Kryžiaus ordino vėliavą.

60 straipsnis. Vyčio Kryžiaus ordino šventė - lapkričio 23oji - Lietuvos karių diena.

61 straipsnis. Vyčio Kryžiaus ordinu apdovanojami:

asmenys, atliekantys krašto apsaugos tarnybą,

savanoriai,

kiti Lietuvos Respublikos piliečiai.

Išimtiniais atvejais Vyčio Kryžiaus ordinu gali būti apdovanojami ir ne Lietuvos Respublikos piliečiai.

Vyčio Kryžiaus ordinu apdovanojami ir didvyriškai žuvusieji.

62 straipsnis. Vyčio Kryžiaus ordinu apdovanojama:

- 1) už itin reikšmingus žygdarbius, atliktus kovinėmis aplinkybėmis;
- 2) už sumanų vadovavimą krašto apsaugos dalinių kovinėms operacijoms;
- 3) už drąsą ir dvasios tvirtybę ginant krašto teritoriją, saugant valstybės sienas;
- 4) už ištvermę bei pasišventimą saugant svarbius valstybinius, ūkio ir kitus civilinius objektus;
- 5) už narsumą likviduojant ekologinių katastrofų, stichinių nelaimių, avarijų padarinius ir pasižymėjimą kitomis ypatingomis aplinkybėmis, kai gresia aiškus pavojus gyvybei;
- 6) už ypatingą narsumą ir ištvermę užtikrinant viešąją tvarką, visuomenės rimtį bei saugumą saugant piliečių teises ir laisves;
- 7) už pasiaukojimą, kai pagal Lietuvos Respublikos aukščiausiųjų valstybinių valdžios ir valdymo organų atskirus nutarimus atliekama valstybinė užduotis sunkiomis aplinkybėmis bei esant dideliam pavojui;
- 8) už didvyrišką narsumą ir pasiaukojimą užtikrinant valstybės saugumą, vykdant specialias užduotis;
- 9) už išžymius mokslo darbus krašto apsaugai;
- 10) už išžymų krašto apsaugos organizavimo, aprūpinimo projektą;
- 11) už kitokius itin reikšmingus asmeninius nuopelnus ginant Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

63 straipsnis. Apdovanoti pasižymėjusį asmenį pirmojo ir antrojo laipsnio ordinu pristato Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Apdovanoti pasižymėjusį asmenį kitų laipsnių ordinais pristato Krašto apsaugos departamentas, Vidaus reikalų ministerija, Generalinė prokuratūra.

Apdovanoti kitų valstybių piliečius pristato Užsienio reikalų ministerija.

64 straipsnis. Apdovanojama nuosekliai: penktojo laipsnio, ketvirtojo laipsnio, trečiojo laipsnio, antrojo laipsnio, pirmojo laipsnio Vyčio Kryžiaus ordinais. Antrą kartą to paties laipsnio Vyčio Kryžiaus ordinu neapdovanojama.

Išimtiniais atvejais galima apdovanoti iš karto bet kurio laipsnio Vyčio Kryžiaus ordinu.

65 straipsnis. Netekti Vyčio Kryžiaus ordino galima tik Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo sprendimu šiais atvejais:

- 1) kai apdovanotasis nuteistas už sunkų nusikaltimą - teismo teikimu įstatymų numatyta tvarka;
- 2) kai asmuo padarė nusižengimą, kuris žemina jį kaip apdovanotąjį, - Krašto apsaugos departamento, Vidaus reikalų ministerijos, Generalinės prokuratūros teikimu.

66 straipsnis. Vyčio Kryžiaus ordino tarybą sudaro 12 narių, kurie iš savo narių išsirenka tarybos pirmininką ir sekretorių.

Ordino tarybą iš ordino kavalierių penkeriems metams sudaro Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas.

Ordino tarybos posėdžio kворumą sudaro ne mažiau kaip 7 nariai.

X. Vyčio Kryžiaus statutas

67 straipsnis. Vyčio Kryžiumi apdovanojami Krašto apsaugos departamento, Vidaus reikalų ministerijos, Generalinės prokuratūros pareigūnai ir tarnautojai pagerbiant jų pasižymėjimus tarnyboje, saugant Lietuvos Respublikos laisvę ir nepriklausomybę.

68 straipsnis. Vyčio Kryžius yra trijų laipsnių:

1-ojo laipsnio - auksinis Vyčio Kryžius su kardais ir Vyčiu raudoname skyde. Kryžius - tokio pat didumo, kaip 5-ojo laipsnio Vyčio Kryžiaus ordino;

2-ojo laipsnio - baltas sidabrinis kryžius, tokio pat pavidalo ir didumo, kaip ir 1-ojo laipsnio Vyčio Kryžius;

3-ojo laipsnio - tamsus žalvarinis kryžius, tokio pat pavidalo ir didumo, kaip ir pirmojo laipsnio Vyčio Kryžius.

Visų trijų laipsnių Vyčio Kryžiaus kitoje pusėje yra įrašas "Už narsumą" ir Vyčio Kryžiaus įsteigimo metai "1919".

Vyčio Kryžius nešiojamas ant Vyčio Kryžiaus ordino kaspino.

69 straipsnis. Niekas negali būti apdovanotas aukštesnio laipsnio Vyčio Kryžiumi, neturėdamas žemesnio.

70 straipsnis. Netekti Vyčio Kryžiaus galima tik teismo sprendimu.

XI. Vyčio Kryžiaus ordino vėliavos statutas

71 straipsnis. Vyčio Kryžiaus ordino vėliava gali būti apdovanojami krašto apsaugos daliniai ir miestai, gyvenvietės bei kaimai, pasižymėję didvyrišku narsumu ir ištverme ginant Lietuvos Respublikos laisvę ir nepriklausomybę.

72 straipsnis. Krašto apsaugos daliniams teikiama Vyčio Kryžiaus ordino vėliava yra trijų laipsnių:

1-ojo laipsnio - kariuomenės dalinio vėliava su dvilinku Vyčio Kryžiaus ordino kaspinu vietoj tautiškų spalvų kaspino. Prie vieno kaspino galo prisegtos trys sidabrinės oksiduotos ažuolo šakelės, o prie kito - sidabrinės oksiduotos lentelės, kuriose įrašyti svarbiausi nuopelnai. Vėliavos koto viršūnėje - Vyčio Kryžiaus ordino garbės ženklas. Ant vėliavos koto žiedo įrašyta apdovanojimo data;

2-ojo laipsnio - tokia pat vėliava, tik su dviem prie Vyčio Kryžiaus ordino kaspino ažuolo šakelėmis;

3-ojo laipsnio - tokia pat vėliava, tik su viena prie Vyčio Kryžiaus ordino kaspino ažuolo šakele.

73 straipsnis. Vyčio Kryžiaus ordino vėliava teikiama krašto apsaugos daliniams palaipsniui, pradedant trečiuoju laipsniu.

74 straipsnis. Vyčio Kryžiaus ordino vėliavos įteikimo iškilmes, jos laikymą dalinyje, nešiojimą ir jos vietą rikiuotėje nustato rikiuotės ir įgulos statutai bei kiti norminiai aktai.

75 straipsnis. Miestams, gyvenvietėms ir kaimams teikiama Vyčio Kryžiaus ordino vėliava yra vieno laipsnio. Ji yra 1,25 m ilgio ir 1 m pločio. Vienoje jos pusėje - baltas Vytis raudoname dugne, o kitoje - geltoname dugne išsiūtas didelis Vyčio Kryžiaus ordino ženklas ir apdovanojamojo miesto, gyvenvietės arba kaimo vardas. Prie vėliavos pritaisytas dvilinkas platus Vyčio Kryžiaus ordino kaspinas. Prie kaspino galo prisegtos sidabrinės oksiduotos lentelės, kuriose įrašyti miesto, gyvenvietės arba kaimo gyventojų pasižymėjimai. Ant vėliavos koto žiedo įrašytas apdovanojimas šita vėliava ir apdovanojimo data. Vėliavos koto viršūnėje - Vyčio Kryžiaus ordino garbės ženklas.

76 straipsnis. Miestų ir gyvenviečių vėliavos laikomos savivaldybių tarybose, o kaimų vėliavos - apylinkių savivaldybių tarybose.

77 straipsnis. Miestams, gyvenvietėms ir kaimams įteiktos Vyčio Kryžiaus ordino vėliavos gali būti viešai iškeliamos arba nešamos:

- 1) švenčių ir atmintinomis dienomis;
- 2) oficialių vietos švenčių dienomis;
- 3) iškilmingose eisenose.

78 straipsnis. Miestams, gyvenvietėms ir kaimams suteiktos Vyčio Kryžiaus ordino vėliavos iškelimo, nešimo ir saugojimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas.

79 straipsnis. Vyčio Kryžiaus ordino vėliava gali būti atimta Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo aktu.

XII. Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino statutas

80 straipsnis. Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinu apdovanojami nusipelnę Lietuvai asmenys, pasižymėję uoliu ir sąžiningu darbu valstybinėje tarnyboje ar visuomeninėje veikloje.

Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinu gali būti apdovanojami ir užsienio valstybių piliečiai.

81 straipsnis. Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinas yra penkių laipsnių. Jo garbės ženklai:

1-ojo laipsnio ordinas 1) sidabrinis, juodai oksiduotas įstrižinis plačiais galais kryžius, kurio viduryje yra mažesnis baltos emalės kryžius su trim auksiniais spinduliais kiekviename kryžiaus gale. Sidabrinio kryžiaus skersmuo per vidurį - 40 mm. Kryžiaus viduryje uždėtas raudonos emalės, auksuotais kraštais keturkampis skydas, kurio viduryje - sidabriniai Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino stulpai.

Kryžiaus galų protarpiuose nuo centro eina po tris auksuotus apskritimu surištus spindulius, kurie sudaro vertikalių 50 mm skersmens kryžių.

Kita kryžiaus pusė tokia pat, tik tai skyde vietoj Gedimino stulpų įrašyta Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo data "1918 II 16";

2) kaspinas geltonas muarinis, su keturiomis tamsiai rusvomis vertikaliomis juostelėmis;

3) sidabrinė gaubta devynių kampų žvaigždė, kurios viduryje - ordino ženklas, tik jo skersmuo per vidurį - 28 mm. Žvaigždės skersmuo - 85 mm;

2-ojo laipsnio ordinas -

1) toks pat, kaip 1-ojo laipsnio ordino, kryžius;

2) tokia pat, kaip 1-ojo laipsnio ordino, žvaigždė;

3-ojo laipsnio ordinas - toks pat, kaip 1-ojo laipsnio ordino, kryžius;

4-ojo laipsnio ordinas - toks pat, kaip 1-ojo laipsnio ordino, kryžius, tik jo skersmuo per vidurį - 42,5 mm. Kryžius nešiojamas ant ordino kaspino su rozete;

5-ojo laipsnio ordinas - toks pat, kaip 4-ojo laipsnio ordino, kryžius, nešiojamas ant tokio pat kaspino be rozetės.

82 straipsnis. Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino šventė - Vasario 16-oji - Lietuvos valstybės atkūrimo diena.

83 straipsnis. Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordinu apdovanojama šito ordino šventės diena.

Užsienio valstybių piliečiai, o ypatingais atvejais ir Lietuvos Respublikos piliečiai, gali būti apdovanojami ir kitu laiku.

84 straipsnis. Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino tarybą sudaro pirmininkas ir 5 nariai, Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininko skiriami trejiems metams iš Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino kavalierių. Taryba iš narių išsirenka pirmininko pavaduotoją ir sekretorių.

Tarybos kvorumą sudaro pirmininkas arba jo pavaduotojas ir ne mažiau kaip trys nariai.

XIII. Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino medaliai

85 straipsnis. Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino medalis skiriamas nusipelnusiems Lietuvai asmenims pagerbti. Šiuo medaliu apdovanojami tie asmenys, kurie ypač uoliai ir sąžiningai atlieka valstybines ir visuomenines pareigas.

86 straipsnis. Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino medaliu gali būti apdovanojami ir užsienio valstybių piliečiai.

87 straipsnis. Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino medalis yra trijų laipsnių: 1-ojo laipsnio - auksinis, 2-ojo - sidabrinis ir 3-ojo - žalvarinis.

Priešakinėje medalio pusėje yra Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino galvos atvaizdas ir aplinkui įrašas "Didysis Lietuvos Kunigaikštis Gediminas". Kitoje pusėje yra alegorinis piešinys: Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino sapnas; apačioje skydas – Gedimino stulpai. Medalis nešiojamas ant Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino kaspino.

88 straipsnis. Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino medaliu apdovanojama šito ordino šventės dieną.

Užsienio valstybių piliečiai, o ypatingais atvejais ir Lietuvos Respublikos piliečiai, gali būti apdovanojami ir kitu laiku.

89 straipsnis. Pristatant apdovanoti Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino medaliu valstybės, savivaldybių ir visuomeninių įstaigų tarnautojus, laikomasi tokios tvarkos:

1) apdovanoti 1-ojo laipsnio medaliu gali būti pristatyti asmenys, kurie uoliai ir sąžiningai yra ištarnavę ne mažiau kaip 25 metus;

2) apdovanoti 2-ojo laipsnio medaliu gali būti pristatyti asmenys, kurie uoliai ir sąžiningai yra ištarnavę ne mažiau kaip 15 metų;

3) apdovanoti 3-ojo laipsnio medaliu gali būti pristatyti asmenys, kurie uoliai ir sąžiningai yra ištarnavę ne mažiau kaip 5 metus.

Pristatant apdovanoti netarnaujančius asmenis ir užsienio valstybių piliečius, žiūrima jų nuopelnų svarbumo ir visuomeninės padėties.

Išimtinuose atsitikimuose pasižymėję tarnautojai gali būti apdovanoti Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Gedimino ordino medaliu, nežiūrint jų ištarnauto laiko.

90 straipsnis. Netekti medalio galima tik teismo sprendimu.

XIV. Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medalio statutas

91 straipsnis. Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu apdovanojami asmenys, pasižymėję 1918–1920 metais kuriant Lietuvos kariuomenę bei po 1990 metų kovo 11 dienos kuriant ir stiprinant Lietuvos Respublikos krašto apsaugą.

Už nuopelnus 1918–1920 metais kuriant Lietuvos kariuomenę apdovanojama laikantis 1930 metų Lietuvos valstybės ordinų, medalių ir kitų pasižymėjimo ženklų įstatymo reikalavimų.

Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu taip pat apdovanojami ginkluoto pasipriešinimo 1940–1990 metų okupacijoms dalyviai, įstatymo nustatyta tvarka pripažinti kariais savanoriais, ir tie, kuriems ginkluoto pasipriešinimo (rezistencijos) struktūrų vadovybės buvo suteiktos pasižymėjimo ženklus, taip pat asmenys, pasižymėję organizuojant ginkluoto pasipriešinimo (rezistencijos) karių savanorių padalinius ir jiems vadovavę.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-917, 98.11.05, Žin., 1998, Nr.99-2739 (98.11.13)

92 straipsnis. Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medalis žalvarinis, apskritas.

Priešakinėje medalio pusėje kraštu eina 2,5 mm pločio ir 0,5 mm aukščio briauna. Medalyje yra reljefinis dviejų sukryžiuotų rankose laikomų kardų vaizdas; viena ranka – su šarvu ir perkirstu kardu. Vaizdo horizonte matyti Gedimino pilis, nuo kurios įstrižai medalio eina perkirsta grandis.

Kitoje pusėje medalio kraštu eina tokia pat, kaip ir priešakinėje pusėje, briauna; šalia briaunos eina reljefinės ažuolo ir lauro šakos, kurios apgaubia įrašą "Lietuvos savanoriui".

Kaspinas žalias, su trim raudonomis juostelėmis.

93 straipsnis. Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu apdovanojama šio medalio komisijos teikimu. Komisiją sudaro pirmininkas ir 3 nariai. Komisiją skiria Krašto apsaugos departamento generalinis direktorius.

Komisijos kvorumą sudaro pirmininkas ir ne mažiau kaip du nariai.

Komisija nutarimus priima balsų dauguma. Balsams pasidalijus po lygiai, lemia pirmininko balsas.

Komisija nutarimus protokoluoja. Protokolų įrašai pateikiami ordinų kancleriui.

94 straipsnis. Netekti Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorio medalio galima tik teismo sprendimu.

XV. Lietuvos nepriklausomybės medalio statutas

95 straipsnis. Lietuvos nepriklausomybės medaliu apdovanojami asmenys už nuopelnus kuriant ir atstatant Lietuvos nepriklausomybę, Nepriklausomybės jubiliejaus proga.

96 straipsnis. Lietuvos nepriklausomybės medalis žalvarinis. Priešakinėje medalio pusėje yra laisvės statula, kitoje - įrašas "Per amžius budėję - laisvę laimėjome per aukas ir pasišventimą. 1918-1928".

Medalio kaspinas aukso spalvos, su dviem juodomis juostelėmis kraštuose.

97 straipsnis. Apdovanojimo Lietuvos nepriklausomybės medaliu tvarką nustato atskiras įstatymas.

Lietuvos nepriklausomybės medaliu gali būti apdovanojami ir užsienio valstybių piliečiai.

98 straipsnis. Netekti Lietuvos nepriklausomybės medalio galima tik teismo sprendimu.

XVI. Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiaus statutas

99 straipsnis. Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi apdovanojami asmenys, kurie, nežiūrėdami gresiančio aiškaus pavojaus savo gyvybei, pasižymėjo gelbėdami žūvančius žmones.

100 straipsnis. Žūvančiųjų gelbėjimo kryžius yra raudonai emaliuotas auksiniais kraštais. Priešakinėje pusėje, kryžiaus viduryje - karvelis neša laurų šakelę; apatinėje kryžiaus skersmens dalyje - auksinėmis raidėmis pagalbos šūkis "SOS". Kitoje kryžiaus pusėje - Vyčio ženklas, o aplinkui įrašas "Žūvančiųjų gelbėtojai".

Kryžiaus kaspinas raudonas muarinis, su dviem plačiomis ir dviem siauromis baltomis juostelėmis kraštuose.

101 straipsnis. Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi apdovanojami Lietuvos ir užsienio valstybių piliečiai, taip pat asmenys be pilietybės už žmonių gelbėjimą Lietuvos Respublikos teritorijoje, taip pat už Lietuvos Respublikos piliečių gelbėjimą užsienyje.

Asmenis be pilietybės apdovanoti pristato vidaus reikalų ministras.

102 straipsnis. Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi gali būti apdovanotas tas pats asmuo kelis kartus. Šiuo atveju kiekvienas naujas apdovanojimas pažymimas žvaigždele, įsegama į kaspiną.

103 straipsnis. Pristatymus apdovanoti Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiumi su pasižymėjimo tiksliai ir aiškiai atlikto tyrimo išvadomis svarsto Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiaus komisija.

Komisiją sudaro ordinų kancleris iš Vidaus reikalų ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerijos, Susisiekimo ministerijos, Krašto apsaugos departamento atstovų.

Komisiją sukviečia ordinų kancleris.

Komisija iš narių išsirenka posėdžio pirmininką.

104 straipsnis. Netekti Žūvančiųjų gelbėjimo kryžiaus galima tik teismo sprendimu.

XVII. Šaulių žvaigždės statutas

105 straipsnis. Šaulių žvaigždė yra garbės ženklas pagerbti šauliams ir kitiems asmenims, padariusiems Šaulių sąjungai arba Lietuvai naudingų darbų.

106 straipsnis. Šaulių žvaigždę sudaro trys trikampiai, sujungti valstybiniu Vyčiu, apsuptu spinduliais su šaulių emblema. Kryžmai sudėti šautuvas ir senovės lietuvių trimitas. Kitoje žvaigždės pusėje įrašas "Už nuopelnus", Šaulių sąjungos inicialai bei Šaulių sąjungos ir Šaulių žvaigždės įsteigimo metai "1919-1930".

Žvaigždė - balto metalo. Trikampių viršus žaliai emaliuotas. Vytis sidabrinis apskritame, raudonai emaliuotame dugne. Viršutinio trikampio vidury - šaulių skydas. Trikampio spindulių ir dugno apskritimo kraštai ornamentuoti. Žvaigždės skersmuo - 44 mm. Kaspinas žalias, su baltomis juostelėmis kraštuose ir raudona viduryje.

107 straipsnis. Šaulių žvaigždė apdovanojami:

- 1) šauliai, kurie, eidami atsakingas Šaulių sąjungoje pareigas, pasižymėjo organizaciniais darbais arba, būdami paprastais šauliais, pasižymėjo sąžiningumu, uolumu ir ištvermingumu;
- 2) Šaulių sąjungai arba Lietuvai nusipelnę asmenys.

108 straipsnis. Šaulių žvaigždė gali būti apdovanojami ir užsienio valstybių šauliai bei asmenys, parodę Lietuvos šaulių sąjungai ypatingo palankumo.

109 straipsnis. Šaulių žvaigždė apdovanoja Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo vardu Krašto apsaugos departamento generalinis direktorius. Jis išduoda ir apdovanojimo liudijimą.

110 straipsnis. Krašto apsaugos departamento generaliniam direktoriui pristato apdovanoti Šaulių žvaigždė Šaulių sąjungos viršininkas, pristatymą apsvaistčius Šaulių žvaigždės taryboje.

Užsienio valstybių piliečius Krašto apsaugos departamento generalinis direktorius gali apdovanoti ir savo nuožiūra.

111 straipsnis. Šaulių žvaigždė apdovanojama kartą per metus - Šaulių sąjungos šventės dieną.

Išimtiniais atvejais galima apdovanoti ir kitu laiku.

112 straipsnis. Šaulių žvaigždės tarybą sudaro 10 seniausių pagal stažą šaulių, apdovanotų Šaulių žvaigždė, išskyrus Šaulių sąjungos viršininką ir jo tiesioginius viršininkus.

Tarybos sudėtis ateinantiems metams skelbiama Šaulių sąjungai įsakyme kasmet gruodžio mėnesį.

Tarybos kvorumą sudaro ne mažiau kaip 6 nariai.

Tarybą šaukia Šaulių sąjungos viršininkas.

Tarybos pirmininką ir sekretorių renka pati taryba.

Šaulių žvaigždės tarybai taikomi bendrieji ordinų tarybų nuostatai.

113 straipsnis. Asmenys, apdovanoti Šaulių žvaigždė, turi teisę ją nešioti tiek dėvėdami uniformą, tiek civilinius rūbus.

114 straipsnis. Šaulių žvaigždė gali būti atimta teismo sprendimu arba Šaulių žvaigždės tarybai pasiūlius, Krašto apsaugos departamento generalinio direktoriaus įsakymu už su šaulio garbe nesuderinamus nusižengimus.

115 straipsnis. Apdovanoti Šaulių žvaigždė šauliai per šaulių paradus, šventes ir kitus viešus pasirodymus pagerbiami specialiu ceremonialu, nustatytu Šaulių sąjungos centro vadovybės ir patvirtintu Krašto apsaugos departamento generalinio direktoriaus.

116 straipsnis. Šaulių žvaigždės garbės ženklų atsarga laikoma Šaulių sąjungos štabe. Šitie ženklai gaminami už Šaulių sąjungos lėšas.

117 straipsnis. Šaulių žvaigždės apdovanojimo reikalus ir apdovanotųjų sarašus tvarko Šaulių sąjungos štabas.

XVIII. Šaulių žvaigždės medalio statutas

118 straipsnis. Šaulių žvaigždės medalis yra garbės ženklas pagerbti pasižymėjusiems šauliams ir kitiems Šaulių sąjungai nusipelniusiems asmenims.

119 straipsnis. Šaulių žvaigždės medalis yra bronzinis.

Priekinėje medalio pusėje yra: ažuolo lapų vainike šaulių ženklas su sukryžiuotais šautuvu ir trimitu; viršuje - Šaulių žvaigždė, o apačioje - pelėda ant knygos.

Kitoje medalio pusėje yra: viršuje - skaičiai "1919-1939", apačioje - laurų vainike sodyba; viduryje - saulės spindulių fone įrašas "Dirbk ir budėk Lietuvos garbei".

Kaspinas žalias, su baltomis juostelėmis kraštuose.

120 straipsnis. Šaulių žvaigždės medaliu apdovanojami:

Šaulių sąjungos pareigūnai ir kiti šauliai, kurie, vykdydami pareigas, pasižymėjo sąžiningumu, uolumu ir ištvermingumu.

121 straipsnis. Šaulių žvaigždės medaliu apdovanoja Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo vardu Krašto apsaugos departamento generalinis direktorius. Jis išduoda ir apdovanojimo liudijimą.

122 straipsnis. Šaulių žvaigždės medaliu apdovanojama ir apdovanojimo reikalai tvarkomi vadovaujantis šio įstatymo 110-117 straipsniais.

XIX. Sausio 13-osios atminimo medalio statutas

123 straipsnis. Sausio 13-osios atminimo medalis įsteigtas 1991 metų sausio 13 dienai atminti ir skiriamas pagerbti Lietuvos bei užsienio valstybių piliečiams, kurie pasižymėjo ginant Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę 1991 m. sausio-rugsėjo mėnesiais.

124 straipsnis. Sausio 13-osios atminimo medaliu apdovanojami Lietuvos ir kitų valstybių piliečiai, taip pat asmenys be pilietybės.

Asmenis be pilietybės apdovanoti pristato vidaus reikalų ministras.

125 straipsnis. Sausio 13-osios atminimo medalis yra bronzinis, sidabruotas, apskritas.

Priekinės medalio pusės krašte yra 1,5 mm pločio ir 0,5 mm aukščio briauna. Medalyje yra reljefinis sužeistojo karžygio, besiremiančio į angelą, atvaizdas; karžygio dešinėje rankoje - skydas su Gediminaičių stulpais. Viršuje įrašas "Sausio 13", o apačioje skaičiai "1991".

Kitos medalio pusės krašte yra tokia pat, kaip ir priekinėje pusėje, briauna; per centrą - horeljefinis žodis "Lietuva", ant kurio mažesnėmis raidėmis reljefinis įrašas "buvom, esam ir būsim". Medalio viršuje - reljefinis Vytis, apačioje - ažuolo šaka.

Medalio kaspinas geltonas, su vertikaliomis juoda ir raudona juostelėmis iš kraštų ir dviem žaliomis viduryje.

126 straipsnis. Sausio 13-osios atminimo medaliu apdovanojama šio medalio komisijos teikimu. Komisiją sudaro ordinų kancleris ir Krašto apsaugos, Užsienio reikalų, Vidaus reikalų, Sveikatos apsaugos, Socialinės apsaugos ministerijų atstovai.

Komisiją sukviečia ordinų kancleris.

Komisija iš narių išsirenka posėdžio pirmininką.

127 straipsnis. Netekti Sausio 13-osios atminimo medalio galima tik teismo sprendimu.

XX. Dariaus ir Girėno medalio statutas

128 straipsnis. Dariaus ir Girėno medalis įsteigtas Stepono Dariaus ir Stasio Girėno 1933 metais atliktam skrydžiui per Atlantą įamžinti ir skiriamas pagerbti asmenims, ypač nusipelnusiems Lietuvos aviacijai.

129 straipsnis. Dariaus ir Girėno medaliu apdovanojami Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių piliečiai, taip pat asmenys be pilietybės.

130 straipsnis. Dariaus ir Girėno medalis yra bronzinis, apskritas.

Priekinės medalio pusės krašte yra 1,5 mm pločio ir 0,5 mm aukščio briauna. Medalyje yra reljefinis Stepono Dariaus ir Stasio Girėno galvų atvaizdas ir aplink įrašas "Darius ir Girėnas". Kitos medalio pusės krašte yra tokia pat kaip ir priekinėje pusėje briauna. Per centrą, Dariaus ir Girėno maršrutus žyminčių kontinentų silueto fone, įrašas "1933 07 15- 17. Už nuopelnus Lietuvos aviacijai".

Medalio kaspinas žydras su dviem žaliomis juostelėmis.

131 straipsnis. Dariaus ir Girėno medaliu apdovanojama šio medalio komisijos teikimu. Komisiją sudaro ordinų kancleris, susisiekimo ministras, krašto apsaugos ministras ir 2 nariai, kuriuos paskiria ordinų kancleris.

Komisijos posėdį kviečia ordinų kancleris.

Komisija nutarimus priima balsų dauguma. Balsams pasidalijus po lygiai, lemia komisijos pirmininko balsas.

Komisija savo nutarimus įrašo į posėdžio protokolą. Protokolo išrašai pateikiami ordinų kavalieriams ir ordinų kancleriui.

132 straipsnis. Netekti Dariaus ir Girėno medalio galima tik teismo sprendimu.

BAIGIAMIEJI NUOSTATAI

133 straipsnis. Asmenys, apdovanoti Vyčio Kryžiaus ordinu pagal 1991 m. sausio 15 d. Lietuvos Respublikos Vyčio Kryžiaus ordino atkūrimo įstatymą, taip pat asmenys, apdovanoti Lietuvos Respublikos ordinais, medaliais ir kitais pasižymėjimo ženklais iki šio įstatymo naujos redakcijos priėmimo, prilyginami apdovanotiesiems pagal šį įstatymą.

Ginkluoto pasipriešinimo (rezistencijos) dalyvių - karių savanorių ir neginkluoto pasipriešinimo (rezistencijos) dalyvių - laisvės kovų dalyvių apdovanojimui prilyginami valstybiniams apdovanojimams pagal Lietuvos Respublikos pasipriešinimo 1940-1990 metų okupacijoms dalyvių teisinio statuso pripažinimo ir karių savanorių karinių laipsnių bei apdovanojimų prilyginimo įstatymą. Asmenims, apdovanotiems visų rūšių ir laipsnių Laisvės Kovos Kryžiais, Laisvės Kovos Kryžiaus medaliais bei Laisvės Kovos Karžygio garbės vardu, yra suteikiamas atitinkamo laipsnio Vyčio Kryžiaus ordinas. Apdovanojimo suteikimo faktą patvirtina Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. VIII-399, 97.07.03, Žin., 1997, Nr.67-1675 (97.07.16)

134 straipsnis. Šis įstatymas įsigalioja nuo jo priėmimo dienos.

LIETUVOS RESPUBLIKOS

AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PIRMININKAS

VYTAUTAS LANDSBERGIS

Vilnius, 1991 m. rugsėjo 12 d. Nr.I-1799